

Statens brug af og kontrol med arbejdsklausuler

Konklusion

Staten har ikke en tilfredsstillende brug af og kontrol med arbejdsklausuler, når ministerierne indgår kontrakter med private leverandører.

Konsekvensen er, at der kan forekomme dårlige løn- og arbejdsvilkår samt ulige konkurrence for ydelser, som staten betaler for.

Væsentligste resultater af undersøgelsen

- Ministerierne bruger ikke arbejdsklausuler i alle deres kontrakter inden for de brancher, hvor der er størst risiko for brud på arbejdsklausuler, og fører ikke den nødvendige kontrol med, om leverandørerne overholder arbejdsklausulen i kontrakterne.
- Økonomistyrelsen bruger arbejdsklausuler i 5 udvalgte aftaler under Statens Indkøbsaftaler, men styrelsen sikrer ikke, at der føres den nødvendige kontrol med, om leverandørerne overholder arbejdsklausulen.

Baggrund og formål med undersøgelsen

Arbejdsklausuler skal forhindre, at ansatte får mindre gunstige løn- og arbejdsvilkår end dem, der gælder for arbejde af samme art i henhold til en kollektiv overenskomst. Beskæftigelsesministeriet foretog i 2015 en rundspørge blandt alle ministerier, som indikerede, at ikke alle ministerier havde det fornødne fokus på at håndhæve arbejdsklausuler.

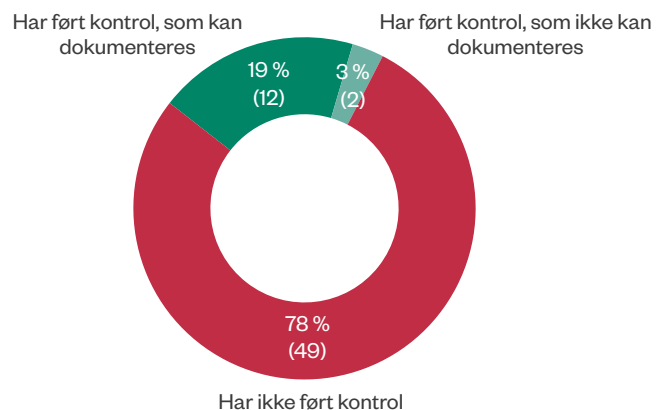
Erfaringer fra det kommunale område viser endvidere, at der er udfordringer med overholdelsen af arbejdsklausuler. Københavns Kommune har siden 2018 ført en systematisk risikobaseret kontrol med arbejdsklausuler i kommunens kontrakter. Ved 70 % af kontrollerne i 2018 fandt kommunen en større eller mindre grad af underbetaling af leverandørernes ansatte.

For at sikre, at de ydelser, staten betaler for, bliver leveret under rimelige løn- og arbejdsvilkår, er det et krav i henhold til cirkulære om arbejdsklausuler i offentlige kontrakter, at statslige institutioner skriver en arbejdsklausul ind i deres kontrakter med private leverandører.

Derudover skal statslige institutioner føre den nødvendige kontrol med overholdelsen af arbejdsklausuler og sanktionere ved eventuelle brud på arbejdsklausulen.

Formålet med undersøgelsen er at vurdere, om staten har en tilfredsstillende brug af og kontrol med overholdelsen af arbejdsklausuler, når staten indgår kontrakter med private leverandører.

Departementers/styrelser kontrol med overholdelsen af arbejdsklausuler i perioden 2015-2019

Statsrevisorernes udtaler

”Statsrevisorerne finder det meget utilfredsstillende, at 78 % af statens departementer og styrelser ikke har ført den nødvendige kontrol med, om arbejdsklausulerne overholdes. Særligt, fordi det er et krav, at staten indsætter arbejdsklausuler, når staten indgår kontrakter med private leverandører. Når der ikke føres kontrol, kan man ikke vide, i hvilket omfang social dumping og brud på arbejdsklausulerne, fx forringede løn- og arbejdsvilkår i forhold til overenskomsterne, finder sted, når der udføres opgaver for staten”.